

TULEVAISUUDEN KYSELYTUNTI

Aika: 27.11.2017 klo 9.00–13.45

Paikka: Eduskunnan Pikkuparlamentin auditorio, Helsinki

Kansalaiset pääsivät keskustelemaan hallituksen ministereiden kanssa 27. marraskuuta 2017, kun eduskunnan Pikkuparlamentissa järjestettiin Tulevaisuuden kyselytunti Suomi 100 -juhluvuoden kunniaksi. Tapahtuma kuului oikeusministeriön ja Sitran järjestämään keskustelutarjaan, jossa kansalaiset ja päättäjät asettuivat saman pöydän ääreen keskustelemaan ajankohtaisista kysymyksistä.

Suomi 100 -keskustelutarjan teemoina olivat yrittäjyys, kasvu ja edistys, nuorten osallisuus sekä saamen kielen ja kulttuurin säilyminen. Keskustelutarja huipentui Tulevaisuuden kyselytuntiin, jossa kysymyksiä hallituksen ministereille esittivät kansalaiset ja järjestöjen edustajat (noin 120 henkeä). Keskusteluun osallistuivat opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen, oikeusministeri Antti Häkkänen, työministeri Jari Lindström, elinkeinoministeri Mika Lintilä, Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho, asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen sekä kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen. Keskustelua johti eduskunnan I varapuhemies Mauri Pekkarinen.

Tapahtuman sisältö ja teemat

Tulevaisuuden kyselytunti -tapahtuma jakautui kahteen osioon: ensimmäisessä osiossa käytiin paneelikeskustelu Suomi 100 -juhluvuoden demokratiahankkeiden annista sekä julkistettiin pamfletti demokratian tilasta, tulevaisuuden haasteista ja ratkaisuista ([Demokratiassa kuplii](#)). Varsinainen Tulevaisuuden kyselytunti -osio kesti kaksi tuntia, jonka aikana ehdittiin käsitellä 12 kansalaisten esittämää kysymystä. Näistä kuusi ensimmäistä oli muodostettu eri puolella Suomea syksyn aikana järjestetyissä paikallisissa demokratiatapahtumissa. Lisäksi osallistujia oli pyydetty lähettämään kysymyksiään ennakkoon. Näistä ennakkoon lähetetyistä kysymyksistä varapuhemies poimi ministereiden vastattavaksi viisi kysymystä. Lisäksi ehdittiin käsitellä yksi spontaani kysymys.

Kansalaisten kysymykset käsitelivät korkeakoulujen pääsykoeuudistusta, hyvinvointia ja johtajuuden uudistusta, nuorisotyöttömyyttä ja nuorisotakuuta, julkishallinnon siiloutumisen purkua, projektirahoituspolitiikan syrjäytymis-retoriikkaa, saamelaisiin kohdistuvaa assimilaatiopolitiikkaa ja saamelaisten oikeusaseman kehittämistä, ilmastosuunnitelmaa ja sähköautoja, säädösvalmistelun vaikutuksia edustukselliseen demokratiaan, yrittäjyys- ja talouskasvatusta kouluaineena, koulutusviennin edistämistä sekä korruptiota ja oikeudenkäynnin perusteita.

Tulevaisuuden kyselytunnin konsepti

Tulevaisuuden kyselytunti -osio (klo 11.30–13.30) eteni seuraavasti:

- Puhetta johti eduskunnan I varapuhemies Mauri Pekkarinen.
- Puhemies ja ministerit istuivat yleisön edessä puolikaaren muodossa permantotasolla (puhemies keskellä).

- Puhemies avasi tilaisuuden. Osallistujat esittivät vuorollaan kysymyksensä ministereille (puhemies jakoi puheenvuorot). Aikaa kysymyksen esittämiseen annettiin 2-3 minuuttia.
- Kunkin kysymyksen jälkeen puhemies antoi puheenvuoron sille ministerille, jolle kysymys oli ensisijaisesti osoitettu. Osaan kysymyksistä vastasi kaksi ministeriä. Myös ministerin vastaukseen oli aikaa 2-3 minuuttia.
- Vastauksensa jälkeen ministeri tai puhemies esitti osallistujille aiheesta kysymyksen. Puhemies pyysi osallistujia joko keskustelemaan pareittain (3 min) tai äänestämään ministerin vastauksesta/kysymyksestä, jonka jälkeen puhemies poimi yleisön joukosta muutaman kommentin.
- Lopuksi puhemies teki yhteenvedon keskustelusta, jonka jälkeen siirryttiin seuraavaan kysymykseen. Kutakin kysymystä käsiteltiin 10–15 minuuttia.

Tavoitteet ja pelisäännöt

Tulevaisuuden kyselytunti toimi testialustana rakentavan yhteiskunnallisen keskustelun käymiseen ja tasavertaiseen kohtaamiseen kansalaisten ja päättäjien välillä. Tavoitteena oli rakentava ja kunnioittava keskustelu ministereiden ja kansalaisten välillä. Tarkoitus ei ollut väitellä asioista tai kilpailla siitä, kenen näkemys voittaa, tai kuka on oikeassa tai väärässä.

Keskustelun aluksi varapuhemies kävi läpi rakentavan keskustelun pelisäännöt:

1. Olemme läsnä ja kuuntelemme toisiamme.
2. Kuuntelemme ymmärtääksemme ja puhumme, että tulisimme ymmärretyiksi.
3. Kunnioitamme toisiamme ja eri näkökulmia.
4. Puhumme lähtökohtaisesti oman kokemuksen kautta.

Osallistujien, ministerien ja puhemiehen ohjeistus ja valmistautuminen

Osallistujia ohjeistettiin kysymysten esittämiseen seuraavasti:

- Esittele kysymyksesi alussa lyhyesti, mistä on kyse – kuvaile ongelma, haaste tai tilanne, josta aiot kysyä. Voit kertoa asiasta myös omakohtaisen kokemuksen tai esimerkin kautta.
- Kohdenna kysymyksesi yhdelle tai useammalle läsnä olevalle ministerille. Tutustu heidän toimialoihinsa (liitteenä oli tiivis kuvaus toimialoista) ja pyri esittämään kysymyksesi mahdollisimman konkreettisesti.
- Voit viitata kysymyksessäsi myös [hallitusohjelmaan](#), kansainvälisiin sopimuksiin, lainsäädäntöön, toimintaohjelmiin tai muihin vastaaviin asiakirjoihin, jotka liittyvät esittämääsi asiaan.
- Varsinainen kysymys voi olla esim. muotoa: *Kysynkin nyt ministeri xx:ltä, mitä hallitus aikoo tehdä... / miten hallitus aikoo huolehtia siitä että...*
- Halutessasi voit tutustua kansanedustajien tekemiin kirjallisiin kysymyksiin ministereille eduskunnan verkkosivuilla:
<https://www.eduskunta.fi/FI/lakiensaattaminen/valtiopaivaasiat/Sivut/Kirjalliset-kysymykset.aspx>
- Kysymyksen esittämiseen käytettävä aika: 2-3 minuuttia.

Ministerit saivat etukäteen listan demokratiatapahtumissa muotoilluista ja ennakoon lähetetyistä kysymyksistä sekä kuvauksen kyselytunnin kulusta. Ministereitä pyydettiin esittämään vastauksensa tiiviisti (n. 2-3 minuuttia). Lisäksi ministereitä ohjeistettiin esittämään vastauksensa jälkeen aiheeseen liittyvä kysymys kaikille paikalla oleville: *Kysymys*

voi olla esimerkiksi muotoa: Haluaisin ymmärtää enemmän... Kuulisin mielelläni mitä ajattelette... Voisitteko jakaa kokemuksen, joka valottaisi... Mitä meidän päättäjien tulisi ymmärtää, jotta voimme...

Puhemiehelle kirjoitettiin selkeät nuotit tilaisuuden kulusta. Lisäksi tilaisuuden konsepti ja kulku käytiin puhemiehen kanssa läpi etukäteen suullisesti. Myös puhemies sai etukäteen listan demokratiatapahtumissa muotoilluista ja ennakkoon lähetetyistä kysymyksistä.

Viestintä ja medianäkyvyys

Tulevaisuuden kyselytunnista viestittiin kesän ja syksyn aikana mm. seuraavasti:

- [Oikeusministeriön tiedote](#) ja [Sitran verkkoartikkeli](#) 10.7.2017
- [Sitran verkkoartikkeli](#) 28.9.2017
- [Hankekumppaneiden yhteistiedote](#) 4.10.2017
- [Sitran verkkoartikkeli](#) 5.10.2017
- [Oikeusministeri Antti Häkkäsen puhe](#) Demokratiapäivänä 17.10.2017
- Tapahtumatiedot [oikeusministeriön](#) ja [Sitran verkkosivuilla](#), [Suomi100-kalenterissa](#) ja [demokratia.fi-kalenterissa](#)
- Sähköpostikutsut keskeisille sidosryhmille ja verkostoille (järjestöt, viranhaltijat, luottamushenkilöt, demokratiatutkijat) sekä syksyn aikana järjestettyjen paikallistapahtumien osallistujille/kutsutuille
- Mediakutsu viikoilla 46 ja 47
- Some-markkinointi: aihetunnisteet #puhutaanyhdessä ja #Suomi100, Facebook-tapahtuma [oikeusministeriön Facebook-sivulla](#)
- [Oikeusministeriön tiedote](#) 27.11.2017

Tilaisuutta pystyi seuraamaan suorana verkkolähetyksenä eduskunnan verkkosivuilla (tiedot katselumääristä eivät ole saatavilla). [Videotallenne eduskunnan verkkosivuilla](#).

Tulevaisuuden kyselytunti näkyi mediassa mm. seuraavasti:

- Oikeusministeri Antti Häkkänen Ylen Aamu-tv:n haastateltavana 27.11.2017
- [Kansan Uutiset](#), [verkkouutiset.fi](#), [Iltalehti](#), [Demokraatti.fi](#) 27.11.2017
- Yle Nyheter TV-nytt 27.11.2017 klo 19.30
- Yle Radio Suomi Ajantasa 27.11.2017 klo 14.10
- Artikkelit [Sitran verkkosivuilla](#) 4.12.2017
- Twitter #puhutaanyhdessä: <https://twitter.com/hashtag/puhutaanyhdess%C3%A4>

Tausta

Tulevaisuuden kyselytunti järjestettiin osana [Suomalaisen demokratian tulevaisuuskeskustelut](#) -hanketta, joka sisältyi Suomi 100 -juhlavuoden viralliseen ohjelmaan. Oikeusministeriö vastasi hankkeen koordinoinnista ja toteutuksesta. Hankekumppaneita olivat Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra, valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -sihteeristö ja valtiovarainministeriö.